

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИНОВАЦИСКАТА ДЕЈНОСТ

Скопје, февруари, 2013 година

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИНОВАЦИСКАТА ДЕЈНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет

Член 1

Со овој закон се уредува иновациската дејност, принципите, целите и организацијата на примената на резултатите од иновациската дејност, научно-истражувачката дејност, техничките и технолошките знаења, пронајдоците и иновациите, како и основањето, статусот, надлежностите, управувањето и раководењето, финансирањето, надзорот над работата, како и други прашања поврзани со работата на Фондот за иновации и технолошки развој.

Субсидијарна примена

Член 2

На постапките утврдени со овој закон се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 3

Изразите употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „национален иновативен систем“ е збир на организации, институции и нивните односи во функција на генерирање, ширење и примена на резултатите од научно-истражувачката дејност и технолошките подобрувања во Република Македонија;
2. „иновациска дејност“ се активности кои се превземаат за да се создадат иновации на производи, технологии, процеси и услуги;
3. „иновација“ е примена на нов или значително подобрен производ, технологија, процес или услуга, вклучително и техничките спецификации, компоненти и

материјали, вграден софтвер, ориентација кон корисници или други функционални карактеристики, маркетинг метод или нов организациски метод во работењето, во организација на работните односи или односите на правното лице со околината.

4. „иновација на производ“ е примена на нов или значително подобрен производ, а не е промена од естетска природа или исклучително продажба на иновативни производи произведени и развиени од страна на друго физичко или правно лице;

5. „иновација на процес“ е примена на нов или значително подобрен начин на производство или испорака, вклучително и значителни промени во техника, опрема или софтвер, не ограничувајќи се само на организациски и менаџерски промени;

6. „иновација на технологија“ е примена на нова или значително подобрена технологија;

7. „организациска иновација“ е примена на нови или значителни промени во структурата или методите на управувањето, со цел подобрување на употребата на знаењето, квалитетот на производите или услугите, или зголемување на ефикасноста на деловните процеси, во соодветното правно лице;

8. „маркетинг иновација“ е примена на нови маркетинг методи, вклучувајќи и значителни промени во дизајнот на производот, пакувањето, пласманот и промоцијата на производот и наплатата на производот;

9. „иновација на услуга“ е примена на нова или значително подобрена услуга;

10. „субјект на иновациската дејност“ е правно или физичко лице кое врши иновациска дејност, вклучувајќи ги и правните лица основани за давање услуги во областа на иновациската дејност;

11. „регистриран субјект на иновациска дејност“ е субјект на иновациска дејност запишан во Регистарот на иновациската дејност, во согласност со овој закон;

12. „носител на реализација на иновациска активност“ е правно или физичко лице кое ги интегрира и координира иновациските активности финансирани односно кофинансирани од Буџетот на Република Македонија;

13. „иноватор“ е физичко лице кое со својата иновациска дејност придонело за создавање нови или значително подобрени производи, технологии, процеси и услуги

14. „иновациски проект“ е документ кој предложува начини на реализација на програми од иновациска дејност, што резултира со создавање на нови или значително подобрени производи, технологии, процеси и услуги;

15. „развоен проект“ е документ кој предлага начини на реализација на програми од иновациска дејност, кој комбинира применети и развојни истражувања во одредена област на науката и технологијата;

16. „иновациска инфраструктура“ е опкружување создадено во областа на информатичките и комуникациските технологии, техничко-технолошка опрема, физичката инфраструктура (просторна, транспортна, интернет и интранет), како инфраструктура на знаење (ресурси на научно-истражувачки институции и други образовни и консултантски ресурси), која е во функција на предизвикувач на реструктурирање на деловниот сектор и вмрежување на субјектите на иновациската дејност од академскиот и стопанскиот сектор;

17. „новоосновано трговско друштво старт-ап“ е трговско друштво основано од едно или повеќе физички и/или правни лица, од чие основање, до моментот на аплицирање за финансирање од Буџетот на Република Македонија, не изминале повеќе од шест години;

18. „новоосновано трговско друштво спин-оф“ е основано од едно или повеќе физички лица вработени/ангажирани или студенти во установата која врши високообразовна, односно научно-истражувачка дејност и/или правни лица основани од установи кои вршат научно-истражувачка дејност и/или од стопански субјекти, со цел комерцијална експлоатација на иновацијата, префрлена во новооснованото трговско друштво;

19. „еквити инвестиција“ е вложување во трговско друштво со ограничена одговорност и трговец поединец со кое што се откупува постоечки удел од сопственоста на трговско друштво кое врши иновациска дејност согласно овој закон или вложување со кое се стекнува нов удел во тоа трговско друштво;

20. „мезанин инвестиција“ е вложување кое ги има карактеристиките и на еквити инвестиција и на кредитирање на трговско друштво со ограничена одговорност и трговец поединец кое врши иновациска дејност согласно овој закон.

Иновациска дејност

Член 4

Иновациската дејност ги вклучува следниве активности:

- примена на научно-истражувачката работа и технолошките активности, во насока на создавање на нови или подобрени производи, услуги и процеси, новитети или подобрувања во технолошкиот процес, имплементирани во економскиот промет;
- технолошко опремување и подготовка на производството за иновациска дејност;
- тестирање за сертификација и стандардизација на нови производи, технологии, процеси и услуги;
- производство на нови или подобрени производи и услуги и/или примена на нови или подобрени технологии во почетен период на иновацискиот проект, па сè до моментот на исплативост;
- организација и/или уредување на пазарите на иновативни производи, технологии, процеси и услуги;
- трансфер на технологии и/или знаење за иновативни производи, технологии, процеси и услуги;
- создавање и развој на инфраструктура за иновации;
- заштита, пренос и стекнување на права од иновации, со цел нивен развој и комерцијализација;
- употреба на нови идеи и резултати на научно-истражувачката дејност во областа на управување со општеството;
- промоција на резултатите од иновациската активност и комерцијализација на резултатите од иновациската дејност;
- други активности насочени кон создавање на иновации, во согласност со овој закон.

Член 5

За поставување на цели и обезбедување на системски услови за создавање, развој и имплементација на иновации, Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) донесува Стратегија за иновации за период од седум години, на предлог на Министерството за образование и наука (во натамошниот текст: Министерството), во соработка со Министерството за економија.

Комитет за претприемништво и иновации за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите

Член 6

Владата формира Комитет за претприемништво и иновации за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите (во натамошниот текст: Комитет). Комитетот е составен од претседател и 16 члена.

Претседател на Комитетот е претседателот на Владата на Република Македонија

Членови на комитетот се:

- заменик на претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за економски прашања,
- министерот за финансии,
- министерот за здравство,
- министерот за економија,
- министерот за информатичко општество и администрација,
- министерот за образование и наука,
- министерот за труд и социјална политика
- двајца министри без ресор,

- заменикот на министерот за економија,
- заменикот на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и
- пет експерти за иновациската дејност.

Комитетот со своето делување обезбедува:

- координирање на политиките и мерките на Владат за зголемување на иновативноста и конкурентноста,

- интегриран пристап во креирањето и имплементацијата на активностите и мерките за зголемување на иновативноста и конкурентноста,,

- координирање меѓу институциите во креирањето на програмите за иновации и конкурентност за да се оневозможи преклопување на истите во различни институции,

- разгледување и одобрување на програмите за иновации пред доставување во владина процедура,

- давање препораки/предлози до Владата на Република Македонија по однос на предложените програми за иновации

- редовно следење на политиките и мерките на Европската Унија и земјите со најдобра пракса на полето на зголемување на иновациите,

- редовно следење на индикаторите за иновации според Глобалниот индекс на иновации на македонската економија и врз таа основа градење на соодветни ставови и предлагање на мерки,

- давање одделни информации, анализи, препораки, предлози до Владата , во врска со иновациите

- интегриран пристап во креирањето на политиките за имплементационите тела/агенциите и давање соодветни предлози до Владата за проширување на надлежностите на постојните тела/агенции и/или формирање на нови од областа на иновациите и

- други работи сврзани со реализација на задачите и целите за делување на Комитетот.

Комитетот донесува деловник за својата работа.

Член 7

Сектор за конкурентност, претприемништво и иновации за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите

Владата формира Сектор за конкурентност, претприемништво и иновации за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите (во натамошниот текст: Сектор). Секторот со своето делување обезбедува:

- учествува во изработка на Стратегијата за иновации;
- учествува во изработка на акциските планови кои произлегуваат од Стратегијата за иновации;
- ги следи и анализира европските и светските трендови и стандарди во иновациската дејност и предлага мерки за нивно преточување во Република Македонија;
- дава мислења и предлози за иновациската дејност во Република Македонија;
- дава мислења и предлози за подготвување на програмата за иновациската дејност ;
- дава мислења, предлози и насоки за меѓународната соработка;
- подготвува стручни анализи во областа на иновациската дејност;
- ја анализира меѓународната пракса во оваа област и
- иницира измени на законите и другите прописи во оваа област, со цел поттикнување на иновациска дејност.

Член 8

На предлог на Комитетот Владата може да формира посебни тела за следење и поттикнување на иновациската дејност во посебни области и стопански гранки, со цел да ја координира работата, да ги реализира заедничките интереси во областа на иновациската дејност.

Член 9

Министерството:

- соработува со други министерства со цел да се поттикне развојот на целокупниот иновациски капацитет во Република Македонија;
- предлага на Владата политика во областа на иновациската дејност и програми на иновациската дејност;
- ја следи реализацијата на постојните активности во иновациската дејност и предлага мерки во согласност со развојниот потенцијал на Република Македонија;
- врши распределба на Буџетските средства на Република Македонија за финансирање на развојните проекти на субјектите за иновациска дејност и го контролира нивното наменско користење, согласно овој закон;
- реализира јавни конкурси за финансирање на развојните проекти, согласно овој закон;
- остварува меѓународна соработка и се грижи за вклучувањето на носителите на иновациската дејност во европскиот и меѓународниот иновациски простор, согласно овој закон и
- доставува за усвојување до Владата извештај за состојбата и резултатите од иновациската дејност во Република Македонија, најдоцна до 31 јануари, за претходната година.

Електронска база на податоци за развојни проекти

Член 10

Министерството води електронска база на податоци за развојните проекти.

Базата на податоци од став 1 на овој член задолжително содржи: идентификациски податоци за субјектот/тите на кои им се одобрени средства за

проектот, назив на проектот, висината на доделените средства и нивна искористеност, апстракт од проектот.

Јавно достапни информации се: назив на проектот, субјект/и на кои им се одобрени средства за дадениот проект, висината на доделените средства и апстракт од проектот.

Податоците од став 2 на овој член Министерството ги доставува до Државниот завод за статистика, најдоцна до 31 јануари за претходната година.

II. РЕГИСТАР НА ИНОВАЦИСКА ДЕЈНОСТ

Член 11

Министерството води Регистар на иновациска дејност (во натамошниот текст: Регистар).

Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот ги пропишува министерот.

Во Регистарот се запишуваат субјекти на иновациска дејност, како и субјекти за давање на инфраструктурна поддршка на иновациската дејност.

Во Регистарот се запишуваат и субјекти кои се корисници на државните поттикнувачки мерки и Буџетските средства за развој на иновациската дејност.

За запишување во Регистарот субјектите од став 3 на овој член доставуваат барање со потребна документација.

Субјектите од став 4 на овој член, се запишуваат во Регистарот по службена должност.

Министерството, доколку се исполнети критериумите од член 11 од овој закон, издава решение за запишување на субјектот од став 3 на овој член во Регистарот, во рок од 45 дена од денот на приемот на барањето поднесено од страна од страна на правното лице.

Субјектот запишан во Регистарот ќе биде избришан доколку престане да ги исполнува критериумите од член 11 од овој закон.

Формата и содржината на барањето од став 5 на овој член и потребната документација ги пропишува министерот

Податоците од Регистарот, Министерството ги доставува до Државниот завод за статистика, најдоцна до 31 јануари за претходната година.

Основни и поблиски критериуми за запишување во Регистарот

Член 12

Основни критериуми за запишување на субјектите од член 11 став 3 од овој закон кои се правни лица се:

- субјектот да има седиште на територијата на Република Македонија,
- субјектот да е основан согласно закон,
- против субјектот да не се води стечајна постапка или постапка за ликвидација,
- субјектот да има општ акт со кој се утврдуваат целите на основањето, односно програмските цели во областа на иновациската дејност,
- субјектот да има вработени/ангажирани лица со соодветен вид и степен на образование,
- субјектот да достави податоци за вкупниот број и стручната подготовка на вработените на неопределено/определено време и број и стручна подготовка на ангажирани лица во субјектот и
- субјектот да достави податоци за видот, површината и опременоста на деловниот простор со кој располага.

Основни критериуми за запишување на субјектите од член 11 став 3 од овој закон кои се физички лица се:

- субјектот да има место на живеење, односно престојување на територијата на Република Македонија,

- субјектот да има план и програма за иновациски активности за период од најмалку една година.

Критериумите за запишување на субјектите во Регистарот поблиску ги пропишува министерот.

Член 13

Сите субјекти кои се водат во Регистарот и се корисници на државните поттикнувачки мерки и Буџетски средства за развој на иновациската дејност, должни се за својата работа, состојбата на опремата и ресурсите, како и за плановите на нивното користење, да поднесат годишен извештај до Министерството најдоцна до 31 јануари за претходната година.

Содржината на годишниот извештај од ставот 1 од овој член ја пропишува министерот.

III СУБЈЕКТИ КОИ ВРШАТ ИНОВАЦИСКА ДЕЈНОСТ

Член 14

Правното лице може да се запише во Регистарот како субјект за вршење на иновациска дејност, доколку е веќе регистрирано во централен регистар согласно закон, а врз основа на вршење дејност во областа на истражувањето и експерименталната работа во природните науки и техничките науки и научно-технолошкиот развој и во согласност со Националната класификација на дејностите.

Член 15

Поради вршење на иновациски дејности од областа на истражување, создавање, развој, примена и пласман на иновации, како и стекнување на статус на субјект на иновациска дејност, во Министерството може да се запишат во Регистарот како:

- развојно - произведен центар;

- истражувачко - развоен центар;
- иновациски центар.

Развојно - производен центар

Член 16

Развојно- производен центар е субјект на иновациска дејност кој создава иновации, применува нови технологии, врши пласман на производи, услуги и технологии, врз основа на сопствената иноваторска работа и развој.

Истражувачко - развоен центар

Член 17

Истражувачко- развоен центар е субјект на иновациска дејност кој врши применети и развојни истражувања, создава иновации и врши пласирање на нови знаења и технологии, во сопствено производство и услуги или во производство и услуги на други стопански субјекти.

Иновациски центар

Член 18

Иновациски центар е субјект на иновациска дејност во кој на оригинален и систематски начин се применуваат сопствени и туѓи научни резултати и современи технолошки процеси поради создавање на иновации, развој на прототипи, нови производи, процеси и услуги или подобрување на постоечките во одредена област и истовремено врши трансфер на знаења и технологии во производството и услугите на другите стопански субјекти.

IV. СУБЈЕКТИ ЗА ДАВАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРНА ПОДДРШКА НА ИНОВАЦИСКАТА ДЕЈНОСТ

Член 19

Субјект за давање на инфраструктурна поддршка и поврзување на научно истражувачките, односно иновациските организации и стопански субјекти во Министерството може да се регистрира како:

- деловно – технолошки инкубатор;
- деловно – технолошки акцелератор;
- научно - технолошки парк;
- субјект за поттикнување на иновациските активности во приоритетните области од науката и технологијата и
- центар за трансфер на технологии.

Деловно - технолошки инкубатор

Член 20

Деловно - технолошки инкубатор е субјект на иновациска дејност чија основна дејност е ставање на располагање деловен простор, административни, технички и други услуги на новооснованите трговски друштва, за период не подолг од три години сметано од денот на потпишувањето на договорот од ставот 3 на овој член.

Деловно - технолошкиот инкубатор се основа и делува како правно лице согласно Законот за здруженија и фондации и/или Законот за трговските друштва.

Правата и обврските на корисниците на услугите и на деловно-технолошкиот инкубатор се уредуваат со меѓусебен договор.

Сите субјекти кои користат услуги на деловно- технолошкиот инкубатор стекнуваат статус на корисник на деловно- технолошкиот инкубатор.

Деловно - технолошки акцелератор

Член 21

Деловно – технолошки акцелератор е субјект на иновациска дејност чија основна дејност е ставање на располагање деловен простор, административни и технички услуги, менторство и обука, консултантски услуги и тренинг, обезбедување на иницијално (seed) финансирање и давање на стручна помош за надминување на организациските и стратешки пречки трговските друштва во основање (старт-ап претпријатијата) вклучувајќи го периодот на развивање на деловната идеја до основањето и почетното делување на старт-ап претпријатието.

Периодот на нудење на услугите на деловниот акцелератор не треба да биде подолг од 6 месеци почнувајќи од денот на потпишувањето на договорот од ставот 3 на овој член, односно од почетокот на разработка на деловната идеја до денот на основањето и почетното делување на старт-ап претпријатието.

Правата и обврските на корисниците на услугите и на деловно-технолошкиот акцелератор се уредуваат со меѓусебен договор.

Сите субјекти кои користат услуги на деловно- технолошкиот акцелератор стекнуваат статус на корисник на деловно- технолошкиот акцелератор.

Деловниот акцелератор се основа и делува како правно лице согласно Законот за здруженија и фондации и/или Законот за трговските друштва.

На истиот доколку се основа и делува како правно лице согласно Законот за здруженија и фондации може да му се додели статус организација од јавен интерес согласно исполнетите услови дефинирани со законските норми и подзаконски акти.

Научно-технолошки парк

Член 22

Научно-технолошки парк е субјект на иновациска дејност кој во рамките на просторот со кој располага, овозможува инфраструктурни и стручни услуги на субјектите на иновациската дејност, со цел нивно поврзување и што побрза примена на нови технологии, создавања и пласман на нови производи, процеси и услуги на пазарот.

Сите субјекти кои користат услуги на научно-технолошкиот парк, стекнуваат статус на членка на научно-технолошкиот парк, на кои научно-технолошкиот парк на една или повеќе локации овозможува просторни и инфраструктурни услови за работа и истовремено овозможува останати услуги поради подигнување на нивото на високообразовната, научно-истражувачката, развојната, иновациската или производната работа.

Научно-технолошкиот парк на своја членка може да и овозможи употреба на дел од земјиштето, во рамките на научно-технолошкиот парк, за изградба на развојни и производни капацитети, а во согласност со основната дејност на научно-технолошкиот парк.

Научно-технолошкиот парк се основа и делува како правно лице согласно Законот за трговските друштва.

Меѓусебните права и обврски на членката и научно-технолошкиот парк се уредуваат со договор.

Субјект за поттикнување на иновациските активности во приоритетна област на науката и технологијата

Член 23

Субјект за поттикнување на иновациските активности во приоритетна област на науката и технологијата е правно лице основано заради вршење дејност поттикнување на иновациските активности во приоритетните области на науката и технологијата, утврдени со Стратегијата за иновации.

Субјектот од став 1 на овој член поттикнува иновациски активности преку вложувања во новоосновани претпријатија од приоритетните области утврдени со Стратегијата за иновации, кои имаат деловна идеја со потенцијал да обезбедат добивка и раст на основа на комерцијалниот успех на иновациите и кои развиваат, произведуваат или продаваат иновациски производи, технологии, процеси и услуги.

Субјект за поттикнување на иновациските активности во приоритетна област на науката и технологијата се основа и делува како правно лице согласно Законот за здруженија и фондации или Законот за трговските друштва.

Центар за трансфер на технологии

Член 24

Центар за трансфер на технологии е правно лице основано заради вршење дејност трансфер на технологии за примена на технолошки иновации, што особено ги вклучува потрагата за идеи и партнери за трансфер на технологии, процена на комерцијалниот потенцијал од трансферот, поттик за реализација и комерцијализација на трансфер на технологии и помош на субјектите на иновациската дејност.

Заради извршување на дејностите наведени во став 1 на овој член, потребно е универзитетот да формира Центар за трансфер на технологии.

Центар за трансфер на технологии се основа и делува како правно лице согласно Законот за трговските друштва.

Член 25

Република Македонија, единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, научно-истражувачките и образовните установи, други правни и физички лица, согласно овој закон, можат да бидат основачи на субјекти за давање инфраструктурна поддршка на иновациската дејност.

V. ПРОГРАМА

Член 26

Заради поддршка на технолошкиот развој, поттик на примената на научноистражувачки резултати, поддршка на употребата на современи технологии и изградба на инфраструктурата на субјектите на иновациската дејност, Владата на

предлог на Министерството донесува годишна програма за поддршка на развојните проекти .

Државна помош

Член 27

Средствата кои се доделуваат врз основа на овој закон за развојни и иновациски проекти, претставуваат државна помош и на нив се применуваат прописите за државна помош.

Јавен конкурс за доделување на средства за развојните проекти

Член 28

Средствата за финансирање на развојните проекти на субјектите на иновациската дејност, Министерството ги доделува по пат на јавен конкурс.

Министерството може да распише повеќе јавни конкурси во текот на една година, доколку се обезбедени средства за софинансирање согласно годишната програма за поддршка на развојните проекти . Првиот јавен конкурс го распишува Министерството до крајот на февруари во тековната година.

.Јавниот конкурс се објавува во најмалку два дневни весника од кои најмалку во по еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

Пријава со развоен проект

Член 29

За софинансирање од страна на Министерството, субјектот кој конкурира на јавниот конкурс од членот 28 од овој закон доставува пријава, со развоен проект (во натамошниот текст: проект).

Проектот треба да има и елаборат кој ги содржи особено следниве елементи:

- наслов на проектот,
- содржина и образложение на истражувањето со опис на технолошката постапка или процес,

- предност на новото/предложеното решение во однос на постојното,
- степен на иновативност на проектот,
- проценка за економската ефикасност како резултат на реализацијата на проектот,

- процена за можни технички проблеми во тек на реализацијата на проектот,
- материјално-технички услови за реализација на проектот,
- листа на учесници во истражувањето (тим за реализација на проектот),
- финансиска пресметка со спецификација на предвидените трошоци за реализација на проектот и

- време потребно за реализација на проектот.

Покрај елаборатот од ставот 3 на овој член се доставува и бизнис план, кој треба особено да содржи:

- извршно резиме,
- опис на бизнис идејата,
- опис на субјектот на иновациска дејност,
- управување и раководење,
- производи и услуги,
- анализа на пазарот и конкуренцијата,
- маркетинг план,
- фактори на успех и ризици и
- финансиски план (потребни инвестиции, распоред на инвестициите, план на приходи, план на трошоци, точка на рентабилноста, готовински тек, биланс на успех и биланс на состојба).

Финансирање на проектот

Член 30

Проект се софинансира само во случај кога носители се субјекти чија дејност е поврзана со предложениот проект.

Министерството софинансира од вредноста на проектот до:

- 100% од оправданите трошоци за основни истражувања во делот на развојниот проект,

- 50% од оправданите трошоци за индустриски истражувања и

- 25% од оправданите трошоци за експериментален развој.

Трошоците од ставот 2 на овој член кои се сметаат за оправдани се:

- персонални трошоци (истражувачи, техничари и друг персонал за поддршка до одреден степен вработени на проектот),

- трошоци за инструменти и опрема до одреден степен и за времетраење на проектот,

- трошоци за градење и земјиште до одреден степен и за времетраење на проектот,

- трошоци за договорно истражување, техничко знаење или патенти купени или лиценцирани од надворешни извори по пазарни цени, како и трошоци за консултантски и еквивалентни услуги што се користат исклучиво за истражувачките активности,

- дополнителни трошоци настанати директно како резултат на проектот и

- други оперативни трошоци, вклучувајќи трошоци за материјал, набавки или слично, настанати директно како резултат на истражувачката активност.

Средствата од ставот 2 на овој член Министерството ги доделува, доколку од подносителот на проектот се обезбедени другите средства од вредноста на проектот.

Носителите на проекти кои се прифатени за софинансирање до Министерството доставуваат банкарска гаранција во износ од 10% до 15% од вкупната вредност на проектот, за период додека се реализира проектот.

Оценување на проект

Член 31

За оценување на проектот, Министерството ангажира научни и стручни експерти од кои двајца доктори на науки од соодветна област и еден експерт со искуство од најмалку 10 години од областа на деловниот менаџмент и инвестиции.

Како експерти за оценување на проектот може да се ангажираат и странски експерти од соодветната област.

Министерството, во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на документацијата по јавниот конкурс од членот 28 од овој закон, ги определува експертите за оценување на проектот.

Експертите, во рок од 30 дена од денот на добивањето на проектот, вршат оценување и го доставуваат до министерот.

Оценувањето на проектот се врши особено врз следниве критериуми:

- научна оправданост и иновативност на проектот,
- применливост на проектот,
- оригиналност на проектот,
- економска оправданост на проектот и
- оправданост на трошоците за реализација на проектот.

Поблиските критериуми за оценување на предлог на проектот, во зависност од научната област и од видот на проектот, се утврдуваат во јавниот конкурс.

Министерот, во рок од 15 дена од денот на добивањето на оценетите проекти од ставот 4 на овој член, донесува решение за избор на проекти, на кои им се доделуваат средства за софинансирање.

Против решението од став 8 на овој член може да се поведе спор пред Управен суд, во рок од 15 дена од денот на добивањето на решението.

Министерството во рок од пет дена од денот на донесувањето на решението од став 8 на овој истото го објавува на веб страницата на Министерството.

Договор

Член 32

Средствата за развојни проекти се користат врз основа на договор склучен помеѓу Министерството и носителот на избраниот проект.

Договорот особено ги содржи следниве елементи:

- носител на проектот,
- главен истражувач,
- време за реализација на проектот,
- износ на средствата со кои Министерството го софинансира проектот,
- намената на средствата,
- обврска за доставување завршен извештај за проектот,
- обврска на носителот на проектот да направи јавна презентација на резултатите од проектот (доколку завршниот извештај е позитивно оценет),
- обврска за враќање на средствата делумно или целосно (доколку се утврди дека проектот не се реализира успешно, ако се утврди дека проектот не може да се реализира, средствата не се искористени наменски, проектот не се реализира во определениот рок, не се достави завршен извештај во определениот рок и завршниот извештај е негативно оценет),
- во кои случаи се раскинува договорот и правни последици од раскинувањето на договорот и
- решавање на спорови.

Член 33

Ако висината на средствата за софинансирање на развојни проекти од страна на Министерството е помала од вкупно потребните средства за поддршка на позитивно оценетите проекти, предност при донесување на решението од член 31 став 7 од овој закон имаат проектите кои се во согласност со Програмата за поддршка на развојните

проекти, или проекти со повисока оцена согласно критериумите од членот 31 ставови 5 и 6 од овој закон.

Проектот кој е позитивно оценет, но заради недостиг на финансиски средства не може да се софинансира во тековната година, во иста форма, без повторно оценување може да се прифати за софинансирање при објавувањето на следниот јавен конкурс.

Обврски на субјектите

Член 34

Субјектите кои склучиле договор за доделените средства имаат обврска да:

- ги користат средствата наменски согласно со проектот,
- достават годишен ревизорски извештај за своето финансиско работење до Министерството, најдоцна до крајот на јуни и

- достават доказ за реализирана практична настава за студенти, или за овозможен увид на студентите во реализацијата на проектот.

Евиденција

Член 35

Во рок од 60 дена од завршувањето на периодот предвиден за реализација на проектот, носителот на проектот доставува до Министерството извештај за постигнатите резултати.

Содржината на извештајот од став 1 на овој член ја утврдува министерот.

Член 36

Надзор на реализацијата на договорот од членот 32 од овој закон врши Министерството.

VI. ПРАВА КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ИНОВАЦИСКАТА ДЕЈНОСТ

Член 37

Иновацијата создадена во високообразовна, односно научно-истражувачка установа, како резултат на иновациска или развојна дејност, финансирана со средства од Буџетот на Република Македонија, припаѓа на високообразовната односно научно-истражувачката установа во која иновацијата е создадена, освен ако пред да започне проектот поинаку не е договорено.

Доколку иновацијата создадена во установата целосно се финансира од страна на нарачателот, правото на располагање со пронајдокот му припаѓа на нарачателот, освен ако поинаку не е договорено.

Доколку иновацијата од став 1 на овој член е економски експлоатирана, иноваторот има право на надоместок од приходот од вкупниот приход кој установата ја остварила со нејзиното искористување, во висина која однапред се утврдува со договор помеѓу иноваторот и установата.

Кога има повеќе учесници во проектот, односно повеќе пронаоѓачи создале иновација, учеството во добивката се утврдува во зависност од нивниот поединечен придонес во нејзиното создавање.

Член 38

Носителот на реализацијата на иновациската односно развојната активност која се финансира со средства од Буџетот на Република Македонија поднесува пријава за патент за иновацијата.

За резултатите од испитувањето од ставот 1 на овој член, носителот на реализацијата на иновациската активност го известува Министерството во рок од 30 дена.

За поднесените меѓународни барања за признавање на право на патент и за стекнатите права, носителот на иновациската активност должен е веднаш да го извести Министерството.

Член 39

Во случај кога правото на иновации припаѓа на установата во која пронајдокот е создаден, иноваторот кој се финансира со средства од Буџетот на Република Македонија и кој ќе создаде пронајдок е должен, со писмен извештај, веднаш по создавањето на пронајдокот, да ја извести установата во која пронајдокот е создаден и лицето кое е одредено за раководител на проектот.

Установата во која пронајдокот е создаден е должна, во рок од 30 дена од денот на приемот на извештајот од став 1 на овој член, да поднесе барање за пребарување на состојбата на техниката за да ја испита оправданоста на заштитата на пронајдокот со право на патент и можноста за негово економско искористување .

На барање на иноваторот рокот од став 2 на овој член може да се продолжи но не повеќе од 60 дена.

Ако установата во која пронајдокот е создаден донесе одлука да поднесе барање за заштита на правото на патент во роковите од ставовите 2 и 3 на овој член , должна е за тоа писмено да го извести иноваторот.

Ако установата во роковите од ставовите 2 и 3 на овој член не го извести иноваторот дека има намера да поднесе барање за заштита на правото на патент или да го извести дека не сака да поднесе такво барање, иноваторот има право да поднесе барање за заштита на правото на патент на свое име и за своја сметка.

VII. ФИНАНСИРАЊЕ НА ИНОВАЦИСКАТА ДЕЈНОСТ

Член 40

Република Македонија и единиците на локалната самоуправа можат да обезбедат финансирање на иновациската дејност поради постигнување на целите на иновациската политика.

Средствата за финансирање на иновациската дејност се обезбедуваат од :

- Буџетот на Република Македонија;
- Буџетите на единиците на локалната самоуправа;
- меѓународни финансиски организации;
- фонд за иновациска дејност и технолошки развој;
- други фондови и
- економски поттикнувачки мерки и други мерки, согласно овој закон.

Средства од Буџетите на единиците на локалната самоуправа

Член 41

Единица на локална самоуправа може во својот Буџет да обезбеди средства за поттик и финансирање на посебни програми на иновациската дејност и инфраструктура на иновациските организации на своето подрачје.

Средства на меѓународни финансиски организации

Член 42

При вршење на иновациската дејност, поради реализација на одредени проекти и програми, можат да се користат и средства на меѓународни финансиски организации.

VIII. ФОНД ЗА ИНОВАЦИИ И ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ

Член 43

Со цел обезбедување на финансиски средства за поттикнување на иновациската дејност, се основа Фонд за иновации и технолошки развој (во понатамошниот текст: Фонд).

Фондот има својство на правно лице.

Седиштето на Фондот е во Скопје.

Називот на Фондот во меѓународниот правен промет е „Fund for innovations and technology development“.

Статут

Член 44

Фондот има статут и други општи акти согласно закон и статутот.

Статутот го донесува Управниот одбор на Фондот по претходна согласност од Владата.

Со статутот на Фондот се уредуваат: организацијата и начинот на работата на Фондот, начинот на предложување на претставници вработени во органите на Фондот, надлежноста на Управниот одбор и Комитетот за одобрување на инвестиции, застапувањето и претставувањето на Фондот, правата, обврските и одговорностите на вработените во Фондот, начинот на организирање на работите и други прашања од значење за работењето на Фондот.

Работи на Фондот

Член 45

Фондот врши работи поврзани со финансирање на подготовка, реализација и развој на програми, проекти и други активности од областа на спроведување на иновациската политика, а особено:

- професионални и други работи во врска со прибавување на средства во Фондот, управување со тие средства и нивно користење;

- посредување во врска со финансирање на иновациската дејност од средства на меѓународни организации, финансиски институции и тела, како и домашни и странски правни и физички лица, особено во областите на науката и технологијата согласно приоритетите утврдени во Стратегијата за иновации;

- водење база на податоци за корисниците на средствата доделени од Фондот, идентификациски податоци за субјектот/тите на кои им се одобрени средства, програмите, проектите и другите активности во областа на иновациската дејност кои Фондот ги финансира, како и потребните и достапните финансиски средства за нивна реализација;

- поттикнување и создавање соработка со меѓународни и домашни финансиски институции и други правни и физички лица, поради финансирање на иновациската дејност, во согласност со иновациската политика и други стратешки планови и програми, како и со ратификувани меѓународни договори за намени утврдени со овој закон.

- избира друштво за управување со еквили инвестициски фонд преку јавен повик, кој ќе управува со еквили инвестицискиот фонд во кој ќе се инвестираат средствата од Фондот за иновации и технолошки развој, наменети за реализација на инструментот еквили и мезанин инвестиции.

Податоците од став 1 алинеја 3 на овој член, Фондот ги доставува до Државниот завод за статистика најдоцна до 31 јануари, за претходната година.

Области на делување на Фондот

Член 46

Фондот развива и врши услуги и доделува финансиски средства согласно Стратегијата за иновации и програмите за работа на Фондот од членот 49 од овој закон, кои се однесуваат на следните области:

- обезбедување на услуги и почетен капитал за формирање и раст на новоосновани трговски друштва преку доделување финансиски средства за иновациски проекти;

- доделување на грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации;

- поттикнување на приватните инвестиции и финансирање на развојните и/или иновациски проекти во сите фази на развојот преку сопственички капитал и преку комбинација на сопственички капитал и кредити, преку обезбедување на поволни извори на кредит и гаранции за инвеститорите.

Фондот спроведува мерки во форма на услуги, директни финансиски стимулации, преку субјектите на иновациската дејност и други правни лица, еквити фондови и други финансиски институции, како и преку субјектите на иновативната средина и други правни лица.

Инструменти за поддршка

Член 47

Фондот доделува средства преку следниве инструменти за поддршка:

- грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф,
- грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации,
- еквити и мезанин инвестиции,
- грантови за трансфер на технологии и
- техничка помош.

Фондот може да доделува средства само врз основа на објавен јавен конкурс, а врз основа на следните критериуми :

- проектни критериуми и технолошка перспективност,
- бројот на нови вработени во областа на истражувачко-развојните активности во однос на големината на претпријатието,
- зголемување на учеството на вложувањата во истражувачко-развојните активности во вкупните приходи на претпријатието,

- деловните резултати на проектот; растот на продажбата на производот или услугата, што е предмет на проектот, во рок од една година од завршувањето на проектот,

- деловните резултати на проектот; растот на продажбата на производот или услугата на странските пазари, во рок од една година од завршувањето на проектот,

- вредноста на оправданите трошоци на проектот во однос на големината на компанијата,

- број на ново ангажирани млади истражувачи(студенти) во истражувачко-развојните активности во однос на големината на претпријатието,

- придонес кон животната средина - влијанието резултатите на проектот врз животната средина и

- други поблиски критериуми дефинирани со подзаконските акти (правилници/Правилник за спроведување на јавен повик за давање на државна помош за истражување и развој)

Приходи на Фондот

Член 48

Приходите на Фондот се остваруваат од:

- средства од Буџетот на Република Македонија;
- донации, прилози, подароци и помош;
- средства стекнати по основ на реализација на иновации чиј развој го финансирал Фондот, а во согласност со договор ;
- средства стекнати по основ на продажба на удели кои инвестициски фонд ги поседува во трговски друштва со ограничена одговорност и други претпријатија, а стекнати со вложувања на инвестициски фонд во развојот на иновациите, преку инструментот еквити и мезанин инвестиции;

- приходи остварени по основ на меѓународна билатерална и мултилатерална соработка на програми, проекти и други активности во областа на иновациската дејност;

- приходи од управување со слободните парични средства на Фондот и

- други извори, во согласност со закон.

Употреба на средствата на Фондот

Член 49

Во вршењето на своите работи, а особено во планирањето и искористувањето на средствата, Фондот ги применува принципите на објективност и одговорност и транспарентност во работата и донесувањето на одлуки.

Средствата на Фондот се користат за финансирање на иновациската дејност, а особено за:

- вложувања во реализација и пласман на пазарно ориентирани иновации на новоосновани трговски друштва;

- поттикнување на иновативноста во приоритетните области од науката и технологијата согласно Стратегијата за иновации и

- остварување на дејноста на Фондот.

Фондот може да учествува и во кофинансирање на програми, проекти и други активности за намените од став 2 на овој член, ако ги организираат и финансираат меѓународни организации, финансиски институции и тела или други странски и домашни правни и физички лица.

Програми на Фондот

Член 50

Фондот:

- донесува годишна и среднорочна програма за работа, за период од три години;
- утврдува финансиски план, периодична и годишна пресметка;
- ја следи реализацијата на програмата и врши надзор врз рационалната употреба на средствата од корисниците на средствата;
- одлучува по други прашања и врши други работи утврдени со статутот на Фондот.

На годишната и среднорочната програма за работа на Фондот, како и на годишната сметка за работа на Фондот и ревизорскиот извештај, согласност дава Владата.

Фондот доставува за усвојување до Владата извештај за реализацијата на програмата за работа за изминатата година, најдоцна до 15 јануари во тековната година, како и по барање на Владата.

Фондот доставува за усвојување до Владата извештај за реализацијата на среднорочната програмата за работа, најдоцна до 15 јануари по истекот на третата година, како и по барање на Владата.

Органи на Фондот

Член 51

Органи на Фондот се: Управен одбор, Комитет за одобрување на инвестиции и директор.

Членовите на Управниот одбор и на Комитетот за одобрување на инвестиции ги именува и разрешува Владата.

Управен одбор

Член 52

Управниот одбор има претседател и шест члена.

Претседател на Управниот одбор, од редот на членовите на Управниот одбор, го именува Владата на предлог на членовите на Управниот одбор.

Членовите на Управниот одбор ги именува Владата и тоа истакнати стручњаци со најмалку пет години работно искуство од областа на економија, финансии, инвестиции и иновациска дејност, со завршено најмалку високо образование и да познаваат најмалку еден светски јазик.

Претседателот и членовите на Управниот одбор се именуваат за период од четири години . Претседателот и членовите на Управниот одбор имаат право на два мандати.

Членовите на Управниот одбор не може да бидат лица вработени во Фондот.

Управниот одбор има надлежност да:

- се грижи за реализација на Стратегијата на иновации;
- ги разгледува предлог-проектите добиени по пат на јавен конкурс;
- ги доставува предлог-проекти најдоцна во рок од еден месец од денот на примањето на апликацијата до комитетот за одобрување на инвестиции ;
- ги известува подносителите на предлог-проектите во случај на непотполна документација, во рок од 15 дена да ја докомплетираат непотполната документација;
- се грижи за редовното работење на Фондот;
- ја донесува програмата за работа, финансискиот план и годишниот извештај за работењето на Фондот кој ги поднесува на согласност до Владата;
- му дава согласност на директорот за уредување на организацискиот систем на внатрешна контрола;
- му дава согласност на директорот да избере надворешен ревизор;
- му дава согласност на директорот да ги утврди општите услови на работење;
- донесува внатрешни акти за организација и систематизација на работните места;
- дава претходно мислење за именување и разрешување на директорот на Фондот;
- поднесува предлози и мислења за одредени прашања до Владата и директорот на Фондот;

- одлучува и за други прашања согласно овој закон.

Управниот одбор може да врши увид во деловните книги или деловната документација на Фондот.

Членовите на Управниот одбор при извршувањето на работата мора да дејствуваат со должно внимание и да ги штитат деловните тајни на Фондот.

Директорот, по барање на Управниот одбор, поднесува извештај за поединечни работи поврзани со управувањето на наменските средства, односно за други барања поврзани со работењето на Фондот.

Начинот на работењето, свикувањето на состаноците и другите прашања поврзани со функционирањето на Управниот одбор се определуваат со деловникот за работа на Управниот одбор, кој го донесува Управниот одбор со мнозинство гласови од сите членови.

На претседателот и членовите на Управниот одбор им следи надомест за работата во Управниот одбор, чија висина ја утврдува Владата, врз основа на присуството на седниците на Управниот одбор.

Разрешување

Член 53

Претседател или член на Управниот одбор може да биде разрешен пред истекот на мандатот за кој е именуван:

- на негово барање поднесено во писмена форма;
- ако не ги исполнува обврските утврдени со овој закон и останатите законски прописи и
- ако делува спротивно на неговите обврски и надлежности утврдени со закон.

Комитет за одобрување на инвестиции

Член 54

Комитетот за одобрување на инвестиции има пет члена кои ги именува Владата од редот на експерти со меѓународно искуство од областа на инвестиции во иновациската дејност.

Членовите на комитетот од став 1 на овој член се именуваат за период од четири години и може повторно да се именуваат.

На претседателот и членовите на Комитетот за одобрување на инвестиции им следи надоместок за работата во Комитетот, чија висина ја утврдува Владата врз основа на присуството на седниците на Комитетот.

Комитетот има надлежност да: разгледува и одобрува предлог-проектите доставените од страна на друштво за управување со инвестициски фонд, како и предлог-проектите доставените од страна на Управниот одбор за сите останати инструменти на фондот согласно член 47 од овој закон.

Комитетот донесува одлука во рок од три месеци од доставата на предлог-проектите до Комитетот.

Членовите на Комитетот одговараат спрема Фондот за штетата предизвикана заради нивното несовесно или незаконско работење.

Членовите на Комитетот можат да бидат разрешени и пред истекот на мандатот за кој се именувани.

Директор

Член 55

Директорот на Фондот се избира по пат на јавен оглас.

Јавниот оглас за избор на директор го објавува Управниот одбор.

Директорот на Фондот го избира Владата, по претходно добиено мислење на Управниот одбор.

Директорот се избира за период од четири години и може повторно да биде избран.

За директор може да биде избрано лице со завршено најмалку високо образование со најмалку пет години работно искуство во областа и да познава најмалку еден светски јазик.

Директорот има право на два мандати.

Постапка за избор на директор

Член 56

Јавниот оглас за директор го подготвува и објавува Управниот одбор најмалку 60 дена пред истекот на мандатот на директорот.

Формална верификација на пристигнатите апликации врши овластено лице од Управниот одбор кое изготвува преглед на пристигнати пријави и го поднесува на разгледување до Управниот одбор.

Управниот одбор по разгледувањето на потполните и навремено пристигнатите пријави и претходно извршените лични интервјуа со потенцијалните кандидати формира мислење кое го доставува до Владата заедно со пристигнатите пријави.

Против одлуката на Владата за избор на директор на Фондот може да се изјави жалба до Државната комисија за одлучување во управана постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката во „Службен весник на Република Македонија“.

Овластувања, обврски и одговорностите на директорот

Член 57

Директорот:

- го застапува и претставува Фондот,
- организира и раководи со работата и активностите на Фондот и
- донесува правни акти за поодделни работи во надлежност на фондот.

При извршување на својата работа, директорот е должен да ги штити деловните тајни на Фондот.

Директорот е надлежен за законитоста на работата на Фондот.

Директорот одговара спрема Фондот за штетата предизвикана заради негово несовесно или незаконско работење.

Предвременно разрешување

Член 58

Директорот може да биде предвременно разрешен:

- врз основа на негово писмено барање;
- ако не ги исполнува обврските пропишани со закон или
- ако работи спротивно на обврските утврдени со закон.

Ако директорот почине, стане деловно неспособен, истиот е разрешен или пак му изминал мандатот и поради тоа не може да го застапува и претставува Фондот, функцијата директор ја врши вршител на должноста директор до избор на директор, а најдолго до шест месеци,

Ако и во рокот од ставот 2 на овој член не се избере директор, вршителот на должноста директор може да се именува за уште шест месеци

Вршителот на должноста директор го именува Владата.

Транспарентност на работата на Фондот

Член 59

Работата на Фондот е транспарентна.

Фондот навремено и точно ја известува јавноста за вршењето на дејноста за кој е основан, преку својата веб страница, на начин пропишан со статутот на Фондот.

На барање на јавноста Фондот дава информации за вршење на работи од својата дејност, согласно Законот за слободен пристап на информации од јавен карактер.

Вршење стручни и други работи

Член 60

Стручни и административно-технички работи вршат вработените во Фондот.

Вработените во Фондот имаат права и обврски во согласност со Законот за работните односи и актот за систематизација на работните места во Фондот.

Судир на интереси

Член 61

Во случај на постоење на судир на интереси, се применува Законот за спречување на судир на интереси.

IX. ЕКОНОМСКИ ПОТТИКНУВАЧКИ МЕРКИ

Член 62

Субјектите на иновациската дејност од членот 14 од овој закон се ослободени од царински и други давачки за увоз на опрема наменета за научно-истражувачка и иновациска дејност.

X. НАДЗОР

Член 63

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон врши Министерството.

Надзор над финансиското работење на Фондот, за средствата од Буџетот на Република Македонија, врши Државниот завод за ревизија.

Фондот е обврзан еднаш годишно да врши ревизија со избор на друштво за ревизија кое го избира Министерството за образование и наука согласно Законот за јавните набавки.

Извештајот од ревизијата друштвото за ревизија го доставува до Фондот и до Владата.

Непосреден надзор над финансиското работење за средствата од меѓународни организации, финансиски институции и тела и други странски и домашни правни и физички лица се врши на начин договорен помеѓу Фондот и давателот на финансиските средства.

XI.КАЗНЕНА ОДРЕДБА

Член 64

Претседателот и член на Управниот одбор, претседателот и член на Комитетот за одобрување на инвестиции кој нема да постапи согласно роковите во член 52 став 6 и 54 став 5, кривично ќе одговара и ќе се казни со парична казна во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 65

Претседателот и членовите на Управниот одбор на Фондот, претседателот и членовите на Комитетот за одобрување на инвестиции и на Комитетот за претприемништво и иновации Владата ќе ги именува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Фондот ќе започне со работа со денот на именувањето на членовите на Управниот одбор.

Владата, до изборот на директор на Фондот, именува вршител на должноста директор.

Управниот одбор во рок од 30 дена од денот на неговото конституирање ќе донесе статут на Фондот.

Управниот одбор во рок од 30 дена од денот на неговото конституирање ќе ги донесе актите за организација и систематизација на работните места во Фондот.

Член 66

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 67

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/11).

Член 68

Постапките започнати според одредбите од Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/11) пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе завршат согласно Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/11).

Член 69

Овај закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ЗА ИНОВАЦИСКАТА ДЕЈНОСТ

I. Објаснување на содржината на одредбите на Предлог на Законот за иновациската дејност.

Со член 1 од Предлог на Законот за иновациската дејност се уредуваат иновациската дејност, принципите, целите и организацијата на примената на резултатите од иновациската дејност, научно-истражувачката дејност, техничките и технолошките знаења, пронајдоците и иновациите, како и основањето, статусот, надлежностите, управувањето и раководењето, финансирањето, надзорот над работата, како и други прашања поврзани со работата на Фондот за иновации и технолошки развој. Членот 2 ја уредува супсидијарната примена на овој закон во однос на законот за општата управна постапка. Членот 3 ги дефинира значењето на поимите употребени во овој закон. Членот 4 ги утврдува активностите на иновациската дејност, а членот 5 пропишува дека за поставување на цели и обезбедување на системски услови за создавање, развој и имплементација на иновации, Владата на Република Македонија донесува Стратегија за иновации за период од седум години.

Со членот 6 како надлежно тело за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите Владата на Република Македонија формира Комитет за претприемништво и иновации за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите кој е составен од претседател и 16 член. Со овој член се утврдени и надлежностите на Комитетот.

Со членот 7 се уредува дека Владата на Република Македонија формира Сектор за конкурентност, претприемништво и иновации за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите. Со членот 8 се регулира дека Владата на Република Македонија на предлог на Комитет за претприемништво и иновации за следење на развојот и комерцијалната експлоатација на иновациите може да формира посебни тела за следење и поттикнување на иновациската дејност во посебни области и стопански гранки, со цел да ја координира работата, да ги реализира заедничките интереси во областа на иновациската дејност. Со членот 9 се утврдуваат

надлежностите на Министерството за образование и наука во иновациската дејност. Со членот 10 се воведува електронска база на податоци за развојните проекти и истата содржи идентификациски податоци за субјектот/тите на кои им се одобрени средства за проектот, назив на проектот, висината на доделените средства и нивна искористеност, апстракт од проектот. Базата ја води Министерството за образование и наука.

Со членот 11 се воведува Регистар на иновациска дејност кој ќе го води Министерството за образование и наука. Во Регистарот се запишуваат субјекти на иновациска дејност, како и субјекти за давање на инфраструктурна поддршка на иновациската дејност, како и субјекти кои се корисници на државните поттикнувачки мерки и Буџетските средства за развој на иновациската дејност. Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот ги пропишува министерот. Податоците од Регистарот се доставуваат до Државниот завод за статистика.

Членот 12 ги пропишува основните критериуми за запишување на правните и физичките субјекти во Регистарот, додека поблиските критериуми за запишување на субјектите во Регистарот ги пропишува министерот. Сите субјекти кои се водат во Регистарот и се корисници на државните поттикнувачки мерки и Буџетски средства за развој на иновациската дејност, должни се за својата работа, состојбата на опремата и ресурсите, како и за плановите на нивното користење, да поднесат годишен извештај до Министерството (член 13).

Со членовите 14, 15, 16, 17 и 18 се уредува кои се субјектите за вршење на иновациската дејност: развојно - производен центар; истражувачко - развоен центар; иновациски центар, а со членовите 19, 20, 21, 22, 23 и 24 се уредува кои се субјектите на иновациска дејност основани поради давање на инфраструктурна поддршка и поврзување на научно истражувачките, односно иновациските организации и стопански субјекти: деловно – технолошки инкубатор; деловно – технолошки акцелератор; научно - технолошки парк; субјект за поттикнување на иновациските активности во приоритетните области од науката и технологијата и центар за трансфер на технологии.

Со членот 25 се дава можност Република Македонија, единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, научно-истражувачките и образовните установи, други правни и физички лица, во согласност со овој закон, можат да бидат основачи или коосновачи на иновациските организации или претпријатија за инфраструктурна поддршка на иновациската дејност.

Членот 26 регулира дека поради поддршка на технолошкиот развој, поттик на примената на научноистражувачки резултати, поддршка на употребата на современи технологии и изградба на инфраструктурата на субјектите на иновациската дејност, Владата на предлог на Министерството за образование и наука донесува програма за поддршка на развојните проекти. Средствата кои се доделуваат врз основа на овој закон за развојните и иновациските проекти, претставуваат државна помош и на нив се применуваат прописите за државна помош (член 27). Членот 28 пропишува дека средствата за финансирање на развојните програми Министерството ги доделува по пат на јавен конкурс. За софинансирање од страна на Министерството, субјектот кој конкурира на јавниот конкурс треба да достави пријава со развоен проект (член 29). Членот 30 условува дека проектот се софинансира само во случај кога носители се субјекти чија дејност е поврзана со предложениот проект. Министерството софинансира од вредноста на проектот до: 100% од оправданите трошоци за основни истражувања во делот на развојниот проект, 50% од оправданите трошоци за индустриски истражувања и 25% од оправданите трошоци за експериментален развој.

Членот 31 ја пропишува постапката за оценување на проектите и истата се спроведува од страна на научни и стручни експерти од кои двајца се доктори на науки од соодветна област и еден доктор на наука од областа на економските науки. Експертите за оцена на предлогот на проект се избираат од базата на податоци за научните истражувачи и соработниците што се води во Министерството, во согласност со Законот за научно-истражувачката дејност. Како експерти за оцена на предлог на проект може да се ангажираат и странски експерти од соодветната област. Средствата за развојни проекти се користат врз основа на договор склучен меѓу Министерството и носителот на избраниот проект (член 32). Членот 33 уредува кој од проектите има предност ако висината на средствата за софинансирање на развојни проекти е помала

од вкупно потребните средства за поддршка на позитивно оценетите проекти. Предност при донесување на одлуката имаат проектите кои се во согласност со програмата за поддршка на развојната дејност или проекти со повисока оцена.

Обврски на субјектите кои склучиле договор за доделените средства се пропишани со членот 34, со членот 35 се уредува рокот за доставување на извештај за реализација на проектот и постигнатите резултати, додека со членот 36 се регулира дека надзор на реализацијата на договорите за развојните проекти врши Министерството за образование и наука.

Членот 37 ги уредува правото на иновацијата создадена во високообразовната односно научно-истражувачката установа како резултат на иновациска или развојна дејност, односно уредува дека правото на иновацијата и интелектуалната сопственост припаѓа на високообразовната односно научно-истражувачката установа во која иновацијата односно интелектуалната сопственост е создадена. Носителот на реализацијата на иновациската односно развојната активност која се финансира со средства од Буџетот на Република Македонија поднесува пријава за патент за иновацијата. За резултатите од испитувањето носителот на реализацијата на иновациската активност го известува Министерството во рок од 30 дена (член38).

Членот 39 ја уредува постапката и роковите ако иноваторот кој се финансира со средства од Буџетот на Република Македонија создаде пронајдок тој е должен, со писмен извештај, веднаш по создавањето на пронајдокот, да ја извести установата во која пронајдокот е создаден и лицето кое е одредено за раководител на проектот.

Република Македонија и единиците на локалната самоуправа можат да обезбедат финансирање на иновациската дејност поради постигнување на целите на иновациската политика (член 40). Единица на локална самоуправа може во својот Буџет да обезбеди средства за поттик и финансирање на посебни програми на иновациската дејност и инфраструктура на иновациските организации на своја територија (член 41). При вршење на иновациската дејност, поради реализација на одредени проекти и програми, можат да се користат и средства на меѓународни финансиски организации (42).

Со членот 43 се уредува со цел обезбедување на финансиски средства за поттикнување на иновациската дејност, Владата на Република Македонија основа Фонд за иновации и технолошки развој. Фондот има својство на правно лице и седиште во Скопје.

Членот 44 пропишува дека Фондот има статут и други општи акти во согласност со законот и статутот. Статутот го донесува Управниот одбор на Фондот по претходна согласност од Владата. Членот 45 ги регулира работите на Фондот, односно дека Фондот врши работи поврзани со финансирање на подготовка, реализација и развој на програми, проекти и други активности од областа на спроведување на иновациската политика. Членот 46 ги опфаќа областите во кои делува Фондот, а членот 47 ги набројува инструментите за поддршка кои Фондот ќе ги имплементира преку објавен јавен конкурс согласно утврдени критериуми.

Со членот 48 се утврдуваа изворите на приходите на Фондот и истите се од: средства од Буџетот на Република Македонија; донации, прилози, подароци и помош; средства стекнати по основ на реализација на иновации чиј развој го финансирал Фондот, а во согласност со договор на одредени права на интелектуална и друга сопственост; средства стекнати по основ на продажба на удели кои приватниот инвестициски фонд ги поседува во трговски друштва и други претпријатија, а стекнати со вложувања на приватниот инвестициски фонд во развојот на иновациите; приходи остварени по основ на меѓународна билатерална и мултилатерална соработка на програми, проекти и други активности во областа на иновациската дејност; приходи од управување со слободните парични средства на Фондот и други извори, во согласност со закон.

Членот 49 утврдува дека во вршењето на своите работи, а особено во планирањето и искористувањето на средствата, Фондот ќе ги применува принципите на објективност и одговорност, меѓународно признати стандарди на добра пракса и транспарентност во работата и донесувањето на одлуки.

Во своето работење Фондот донесува годишна и среднорочна програма за работа; утврдува финансиски план, периодична и годишна пресметка; ја следи реализацијата на програмата и врши контрола врз рационалната употреба на

средствата; одлучува по други прашања и врши други работи утврдени со статутот на Фондот. На годишната и среднорочната програма за работа на Фондот, како и на годишната сметка за работа на Фондот и ревизорскиот извештај, согласност дава Владата (член 50).

Со членот 51 се утврдуваат органите на Фондот: Управен одбор, Комитет за одобрување на инвестиции и директор. Членовите на Управниот одбор и на Комитетот за одобрување на инвестиции ги именува и разрешува Владата.

Со членот 52 е уреден составот, мандатот и надлежностите на Управниот одбор на Фондот, а со членот 53 условите и постапката за предвременно разрешување на член на Управниот одбор. Со членот 54 е уреден составот, мандатот и надлежностите на Комитетот за одобрување на инвестиции.

Со членовите 55, 56, 57 и 58 се уредува начинот на избор на директор на Фондот, постапката, овластувањата, обврските и одговорностите на директорот, како и негово предвременно разрешување.

Со членот 59 се регулира дека работата на Фондот е транспарентна и дека Фондот навремено и точно ја известува јавноста за вршењето на својата дејност за кој е основан, на начин пропишан со статутот на Фондот. На барање на јавноста Фондот дава информации за вршење на работи од својата дејност, согласно Законот за слободен пристап на информации од јавен карактер.

Стручни и административно-технички работи вршат вработените во Фондот. Вработените во Фондот имаат права и обврски во согласност со Законот за работните односи и актот за систематизација на работните места во Фондот (член 60).

Во случај на постоење на судир на интереси, се применува Законот за спречување на судир на интереси (член 61).

Членот 62 дава можност за субјектите на иновациската дејност да се одредат царински и други давачки на увоз на опремата наменета за научно-истражувачка и иновациска дејност.

Членот 63 го пропишува вршењето на надзорот над спроведувањето на одредбите од овој закон, надзорот над финансиското работење на Фондот, за средствата од Буџетот на Република Македонија, како и надзорот над финансиското

работење за средствата од меѓународни организации, финансиски институции и тела и други странски и домашни правни и физички лица.

Членот 64 е казнена одредба во случаите кога претседателот и член на Управниот одбор, претседателот и член на Комитетот за одобрување на инвестиции нема да постапат согласно роковите во член 52 став 6 и 54 став . Истите кривично ќе одговараат и ќе се казнат со парична казна во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност.

Членот 65 е преодна одредба која уредува дека претседателот и членовите на Управниот одбор, претседателот и членовите на Комитетот за одобрување на инвестиции и претседателот и членовите на Комитетот за претприемништво и иновации Владата ќе ги именува во рок од шест месеци дена од денот на влегувањето во сила на овој закон. Фондот ќе започне со работа со денот на именувањето на членовите на Управниот одбор. Владата, до именувањето на директор на Фондот, именува вршител на должноста директор.

Прописите предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон (член 66).

Со членот 67 се пропишува дека со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/11), а со членот 68 дека постапките започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон завршуваат според одредбите од Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/11).). Со членот 69 се уредува влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во предложените одредби се меѓусебно поврзани и чинат една правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Како една од мерките предвидени во Стратегијата за иновации и Акциониот план е донесување на Законот за иновациската дејност. Со овој закон ќе се уредат принципите, целите и организацијата на примената на резултатите од научно-истражувачката дејност, техничките и технолошките знаења, пронајдоците и иновациите, како и основањето, статусот, надлежностите, управувањето и раководењето, финансирањето, надзорот над работата, како и други прашања поврзани со работата на Фондот за иновации и технолошки развој.